

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ – СКОПЈЕ
ИНСТИТУТ ЗА ФОЛКЛОР „МАРКО ЦЕПЕНКОВ“ – СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ

за самоевалуација на институцијата и студиската програма по Фолклористика на
Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје

Скопје, декември 2020

СОДРЖИНА

1. Вовед
2. Цели, начин на остварување и елементи на процесот на самоевалуација
3. Опис на Институтот
4. Научно-истражувачка дејност
5. Наставно-образовна дејност
 - 5.1 Студии
 - 5.2 Студенти
 - 5.3 Студентска анкета
6. Ангажираност на наставниот кадар во втор и трет циклус на студии коишто се во редовен работен однос во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје
7. Меѓународна соработка
8. Просторни и технички услови за студирање
9. Библиотека и библиотечен фонд и Архив
10. СВОТ-анализа
11. Заклучни согледувања

1. Вовед

Врз основа на членовите 50 и 55 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ број 28 од 8.5.2018), член 353 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 425/од јуни 2019 годна) и член 47 и 48 од Статутот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, Советот на Институтот, на седницата одржана на 21.10.2020 година, формира комисија за самоевалуација на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје во следниов состав:

1. Д-р Катерина Петровска-Кузманова – претседател
2. Д-р Весна Петреска, научен советник – член
3. Д-р Изаим Муртезани, научен советник – член
4. Д-р Кристина Димовска, научен соработник – член
5. Д-р Александра Кузман, научен соработник – член
6. М-р Стојанче Костов, докторанд – член
7. Даниел Петровски, магистранд – член

Основна цел на процесот на самоевалуацијата е мониторинг и анализа на сите релевантни сегменти од работењето на секоја научноистражувачка и високообразовна институција. Затоа, самоевалуацијата се врши врз основа на квалитативна анализа и анализа заснована на релевантни квантитативни параметри што понатаму претставува база за донесување на прецизни и јасни констатации и заклучоци темелени врз факти.

2. Цели, начин на остварување и елементи на процесот на самоевалуација

Основна цел на самоевалуацијата е да се изврши проценка на квалитетот на наставно-образовниот процес на втор и трет циклус студии на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје. Евалуацијата е извршена преку анализа на шест главни параметри кои опфаќаат опис на Институтот, научноистражувачка дејност во Институтот и нејзиното влијание во осовременувањето на наставата, ангажираноста на наставниот кадар, податоци поврзани со студентите, осврт врз работењето на библиотеката и архивот како и меѓународната соработка на Институтот со другите институции.

3. Опис на Институтот

Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје е една од најстарите институции во Република Македонија и е основан на 06.04.1950 година со Уредба број 1183 на Владата на Република Македонија по предлог на Министерството за наука и култура на РМ (Службен весник бр. 11/50), како самостојна научна институција со посебен национален интерес, која ќе ги обработува придобивките од духовното и материјалното културно наследство на народите што живеат на нејзина територија. Тогашното именување гласеше: „Фолклорен институт на РМ“.

Во текот на своето постоење и развој, Институтот претрпе неколку трансформации. Од првичното негово именување „Фолклорен институт на РМ“, со Уредба бр. 3447/1 од 26.12.1962 се продолжува со работа на оваа институција, со измена на името во Институт

за фолклор. Во 1963 година од овој Институт како посебна научна институција се издели сегашниот Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“ во Скопје, а Институтот за фолклор ги задржа само чисто фолклористичките области од науката што најдоа одраз во член 9 од Статутот на Институтот (примен од Советот на Институтот на 27.4.1968 година и потврден од Собранието на СРМ со актот бр. 67 од 19.7.1968 година), со кој Институтот за фолклор во Скопје ја продолжи својата дејност како научно-истражувачка институција. Од јуни 1979 година, оваа институција го носи името Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – по најплодниот и познат собирач на македонското фолклорно и етнолошко богатство од минатото. Со ова именување е регистриран во судот и другите надлежни установи. На 31.12.1996 година Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје од Министерството за наука има добиено Решение број 08-4261/1 за исполнетоста на условите за стекнување на својството: Јавна научна установа. Со донесувањето на Закон за научноистражувачка дејност од 1996 г. (Службен весник бр. 13/1996), Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје работи во согласност со одредбите на овој закон како Јавна научна установа со Статут одобрен од Владата на Република Македонија, број 23-323/9 од 18.02.1997 објавен во Службен весник. Со донесувањето на Законот за научноистражувачка дејност (од 2008 година), Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје работи во согласност со одредбите на овој закон како Јавна научна установа со Статут (арх. бр. 01-344 од 20.10.2010), кој е одобрен од Владата на Република Македонија.

Дејноста на Институтот за фолклор се изведува во два сектора и тоа:

1. Сектор за научноистражувачка дејност;
2. Сектор за стручни и административни работи.

Со Одлука бр. 02-352 од 12.07.2016 година на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, донесена од страна на Советот на Институтот, како и писмената согласност на Министерството за информатичко општество и администрација бр. 12/3009/2 од 14.07.2016 година се усвоени правилниците за внатрешна организација на ЈНУ Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, и правилникот за систематизација на работните места во ЈНУ Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје. Со ова е извршено преименување на Одделите во Секторот за научно-истражувачка дејност во самата институција и сегашното именување на одделите е следно:

1. Оддел за фолклористика и етнотеатрологија;
2. Етнолошки оддел;
3. Оддел за традиционални уметности и архитектура;
4. Оддел за етномузикологија и етнокореологија;
5. Оддел за истражување на фолклорот и етнологијата на другите народи што живеат во Р. Македонија.

Сектор за стручни и административни работи го сочинува одделот за стручна и општа (административна, правна, сметководствена и техничка) дејност. Во овој сектор спаѓаат и Библиотеката со фонд од над 10.000 библиотечни единици со стручни и научни

публикации од областа на фолклористиката, етнологијата, етномузикологијата и другите сродни науки, како и Архивот на Институтот за фолклор со над 4.000 единици со фонотечен материјал, фотодокументација со голем број на фотографии, збирки со етнолошки и етномузиколошки материјал (делови од носии, музички инструменти и др.).

4. Научноистражувачка дејност

Основните дејности на Институтот за фолклор се одвиваат почнувајќи од теренските истражувања реализирани преку проектите. Материјалите од теренските истражувања, во институтската научно-стручна обработка се подложни на: регистрирање, чување, заштита, обработка и презентирање. Мултидисциплинарниот карактер на истражувањата се темелат на: собирање на производите од народното творештво за време на теренската работа, нивна обработка и публикување за афирмирање на културното наследство коешто се постигнува со нивната презентација, односно дистрибуција во форма на објавени монографии и зборници во Македонија и надвор од неа. Резултатите од истражувањата се презентираат, но и се објавуваат преку научностручни изданија: монографии и зборници, презентации, учества на меѓународни научни собири, конференции и симпозиуми. Мултидисциплинарниот карактер на истражувањата произлегува од статутарната структура на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, од професионалната екипираност на Одделите, степенот на стручност на научниот кадар и нивните ангажмани, што овозможува интерактивност, транспарентност и научна издржаност на извршените активности.

Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ го издава списанието „Македонски фолклор“, кое е орган на Институтот и излегува два пати годишно, почнувајќи од 1968 година, а последниот излезен број е 78-ти по ред. Од издавачката дејност треба да се спомене едицијата Посебни изданија во која се издадени 88 монографии, Библиографија по повод 50 години од формирањето на Институтот за фолклор, колективни монографии посветени на регионалното истражување на фолклорот и етнологијата во Република Македонија; Едициите Песни; Приказни; Легенди; Орска традиција; Фолклорот на иселениците, Изданија објавени во други земји и др.

Почнувајќи од 1968 година Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ го организира Меѓународниот симпозиум за балкански фолклор што традиционално се одржува секоја втора година во Охрид, а последниот симпозиум е 20-ти по ред. Трудовите се објавуваат во списанието „Македонски фолклор“.

Дејноста на Институтот за фолклор во 2006 година е сообразена со Законот за заштита на духовното културно наследство и се одвива во согласност со препораките на УНЕСКО, инкорпорирани во овој закон. Со Решение од Министерството за култура, Институтот за фолклор е овластен субјект за заштита на нематеријалното (духовно) културно наследство, односно за фолклорните добра (песни, приказни, обичаи, пословици, поговорки и др.). Благодарение на елаборатите изготвени од научниот кадар на Институтот за фолклор, кои послужиле како основа за финалната верзија на апликациите, три нематеријални културни добра беа усвоени од УНЕСКО (Копачка, Празникот „Четрсе“ во Штип и Гласочекото пеење), а културните обичаи поврзани со 1 март (Мартинки) беше претставен како мултинационален проект со Р. Романија, Р. Бугарија и Р. Молдавија. Пролетните веселби – Х’дрлез, заеднички меѓу Р. Македонија и Р. Турција, се влезени во светските листи на УНЕСКО на заштитено нематеријално културно

наследство на човештвото, а научниот кадар од Институтот има изготвено 60-тина елаборати за заштита на нематеријално културно наследство кои се влезени на Националната листа за заштита на нематеријално културно наследство. Исто така научен истражувач од Институтот има сертификат издаден од УНЕСКО за лиценциран обучувач за заштита на нематеријално културно наследство според Конвенцијата на УНЕСКО за Заштита на нематеријалното културно наследство на човештвото (Париз, 2003). Дополнително, тројца професори имаат сертификати за обука за заштита на нематеријално културно наследство на национално ниво. Со овој процес Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ е единствената лиценцирана установа од овој тип која постигнува врвни резултати и на полето на заштита на нематеријалното културно наследство.

Преку сопствени фундаментални истражувања во доменот на фолклористиката, другите сродни науки, како етнологијата, антропологијата, теоријата на книжевноста, етномузикологијата и др., Институтот ја развива научната мисла и ја организира, координира и управува научно-истражувачката работа. Финансирањето на научно-истражувачката работа се врши преку изработка на научно-истражувачки проекти финансирани од Министерството за образование и наука на Република Северна Македонија, Министерството за култура, Меѓународни проекти и сл.

Од досегашното работење на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ може да се констатира дека има плодна научно-истражувачка работа. Научно-истражувачката работа се гледа и преку објавување на трудови од научниот кадар во различни научни и стручни списанија во домашни и во странски списанија кои во голем дел имаат и меѓународна редакција.

Во тек се и 11 домашни проекти, финансирани од МОН, кои сè уште не се реализирани поради финансиски причини. Истражувањата произлезени од проектите значително се користат во предметните содржини, а на студентите им се достапни преку литературата (задолжителна или дополнителна), како и од архивските материјали.

Во периодот 2017-2020 година, научниот и соработничкиот кадар од Институтот учествувал на поголем број меѓународни (над 30) и домашни конференции, симпозиуми и семинари и се објавени бројни научноистражувачки трудови. Во оваа смисла би споменале само дека во списанија со меѓународна редакција од научните истражувачи од Институтот се објавени над 50 трудови. Објавени се и десетина монографии и зборници.

И покрај прикажаната научноистражувачка активност, сепак, на мислење сме дека научноистражувачкиот потенцијал на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ не е доволно искористен за откривање на нови научни сознанија и за унапредување на научната мисла. Една од причините е недостаток на материјални (финансиски) средства, но и несоодветно вреднување на научноистражувачката работа на ниво на државата. Во оваа смисла би го споменале само нефинансирањето на проектите и издавачката дејност од страна на Министерството за образование и наука.

5. Наставнообразовна дејност

Освен научноистражувачката дејност, Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје, во рамки на своите активности, спроведува и високообразовна дејност од втор и трет циклус студии.

Во наставниот процес на Институтот се вклучени 9 научни советници, 3 виши научни соработници, 2 научни соработници и 2 асистенти. Наставно-научниот кадар на

Институтот, своите магистерски и докторски студии ги завршиле на универзитети, факултети и институти од различни насоки во земјата и странство на кои стекнале дипломи со титули магистер и доктор на науки од подрачјата валидни и применети во слични или идентични институции во светот чија област е фолклористиката. Дел од научниот кадар се предавачи и на катедри на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и на други Универзитети во земјата - Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип и на Американскиот колеџ во Скопје.

Позитивните искуства на вработените во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“, здобиени преку досегашните предавања на магистерските студии по Фолклористика, предавањата на факултетите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во изминатите години, и на Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип, Американскиот колеџ во Скопје, доведоа до согледба дека за идните студенти од големо значење е мултидисциплинарноста. Кадровскиот потенцијал со кој располага Институтот за фолклор „Марко Цепенков“, кој е вклучен во наставата, потоа, изборот на предметите, отвореноста и флексибилноста на наставната програма, се доволен показател за успешното изведување на наставата.

5.1. Студии

Почнувајќи од учебната 2008/09 година Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ има добиено акредитација за студиската програма по Фолклористика од втор циклус – Решение за акредитација донесено од Одборот за акредитација на високото образование (Службен весник бр. 12 од 26.02.2008), а по претходно донесена одлука на Советот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ за утврдување студиска програма за овие студии (бр. 02-150 од 15.05.2007) и по дадена согласност на студиската програма од Ректорската управа на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (02-464 од 09.07.2007), а во 2012 година Министерството за образование и наука на РМ донесува Привремено Решение за почеток со работа на студиската програма од втор циклус последипломски студии по Фолклористика на ЈНУ „Марко Цепенков“ во Скопје (бр. 13-1537/4 од 22. 08. 2012), кое важи до 15.09.2013 година. На последипломските студии по Фолклористика со 4 семестри, досега магистрираа 9 кандидати и се здобија со Диплома за магистер по фолклористика, со што се стекнаа со 120 кредити според ЕКТС.

Почнувајќи од 2014/15 година Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ има добиено акредитација за студиската програма „Фолклористика“, втор циклус едногодишни студии, – Решение за акредитација донесено од Одборот за акредитација на високото образование (решение бр. 13-130/2 од 20.11.2013 година), а Комисија за утврдување на исполнетоста на условите за почеток со работа на студиската програма од втор циклус едногодишни студии по Фолклористика формирана од страна на министерот за образование и наука со решение бр. 15-2448/1 од 29.11.2013, по извршениот увид изготви Извештај бр. 13-869/1 од 21.01.2014 каде што е наведено дека за студиската програма од втор циклус едногодишни студии по Фолклористика на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“, како придружна членка на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, се исполнети условите согласно одредбите утврдени со Законот за високото образование и Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност (Службен весник, бр. 103/10, 168/10 и 10/11). Сето ова беше направено по претходно донесена одлука на

Научниот совет на Институтот за фолклор за организирање на студиска програма од втор циклус едногодишни студии по Фолклористика (бр.02-103, одржан на 28.02.2013), како и по претходна одлука на Универзитетскиот сенат на УКИМ за усвојување на таа студиска програма заведена под бр. 02-671 на неговата 11 седницата одржана на 26.06.2013 година.

Студиите се предвидени во траење од 1 година – 2 семестри и вкупен број на кредити заедно со изработка на магистерски труд во вредност од 60 ЕКТС, студентите се здобиваат со Диплома *магистер по фолклористика*. Студиската програма се состои од задолжителни и изборни предмети, чиј сооднос на застапеност е 60%:40%. Од вкупно 40% изборни предмети кои се понудени на листата на изборни предмети, 10% можат да се изберат од листата на Институтот или од друга единица на УКИМ.

По новата, двосеместрална (едногодишна) студиска програма по фолклористика, досега се запишаа вкупно 10 студенти, од кои тројца ги завршија студиите, а до започнувањето на академската 2020/2021 год., со статус на активни студенти се шестмина, кои се во различни фази од студирањето. Тројцата магистри по фолклористика, според новата, двосеместрална (едногодишна) програма, се: 1. Мелита Ивановска (тема: „Обредната пејачка традиција кај Македонците со исламска религија во Долна Река“, ментор: проф. д-р Родна Величковска); 2. Горан Василески (тема: „Женските обредни поворки во Брсјачката етнографска целина“, ментор: проф. д-р Зоранчо Малинов); 3. Ружица Самоковлија Барух (тема: „Обредноста при воведувањето во статусот жена во македонската традиционална култура“, ментор: проф. д-р Весна Петреска).

Студиите од трет циклус фолклористика според новата програма беа одобрени од одборот за акредитација и евалуација 2017 година, решение од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование од 23.11.2017 год. (бр. 1409-163/2), а решението за почеток со работа на студиската програма од трет циклус по фолклористика, МОН го издаде во јануари 2018 год. (УП1 бр. 14-145). Студиската програма од трет циклус (докторски студии) по фолклористика има два модули: *Рефлексивна фолклористика* и *Апликативна фолклористика*, кои имаат иста структура на предметите според бројот на задолжителните и изборните предмети, како и останатите активности што студентите треба да ги реализираат, што впрочем е регулирано и со законските акти и со Правилниците на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје. Вкупниот број кредити што се стекнуваат со завршувањето на студиите од трет циклус по фолклористика изнесува 180 кредити според ЕКТС, заедно со изработката на докторската дисертација, со завршувањето на третиот циклус студии студентите-докторанди се стекнуваат со научен назив *доктор по фолклористика*.

Со почнувањето на докторските студии, односно на студиите од трет циклус по фолклористика, конечно целосно се заокружи интенцијата на научниот кадар во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ да го искористи својот потенцијал и на полето на високообразовната дејност, односно, на можноста стекнатото знаење и искуство од своите децениски истражувања да го пренесе и на помладите генерации. Така, освен претходно споменатите научни работници кои се имаа стекнато со искуство како професори на некои од универзитетите во земјава, со акредитациите на студиите од втор циклус (магистерски) и трет циклус (докторски) студии по фолклористика, целиот научен потенцијал на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ беше мобилизиран и ставен на располагање за потребите на студиите по фолклористика. Во актуелниов момент, односно на почетокот на академската 2020/2021 год., Институтот за фолклор располага со 8 научни советници, чие звање според Законот за високото образование е еквивалентно на

наставно-научното звање редовен професор, 3 виши научни соработници односно вонредни професори и 2 научни соработници односно доценти, а од нив 5 се имаат стекнато и со акредитација за ментор на докторските студии: проф. д-р Родна Величковска, проф. д-р Лидија Стојановиќ-Лафазановска, проф. д-р Весна Петреска, проф. д-р Катерина Петровска-Кузманова и проф. д-р Зоранчо Малинов.

Освен ангажманот на својот научен и наставен кадар, Институтот за фолклор, во рамките на постдипломските и на докторските студии, има ангажирано, како ментори, и членови на комисији за одбрана на магистерски трудови и докторски дисертации и извесен број на истакнати научни и наставно-научни работници од научните и високообразовните установи од земјава и од странство, главно од: Бугарија, Србија, Косово и Босна и Херцеговина.

Што се однесува до студентите што се запишуваат на студиите од втор и трет циклус по фолклористика, може да се дојде до заклучок дека добар дел од нив доаѓаат од областа на етномузикологијата, вклучувајќи ги овде како сродни дисциплини и етноорганологијата и етнокорееологијата, етнологијата и истражувањето на народната книжевност. Аналогно на нивната квалификација во однос на додипломските, односно магистерските студии, тие најчесто избираат и тема за свое понатамошно научно усовршување, избирајќи теми за своите магистерски трудови, односно докторски дисертации од истата научна дисциплина, иако имаме и неколку случаи кога дипломиран филолог или етнокорееолог избира тема што е поблиска до етнолошката проблематика. Впрочем, испреплетувањето на научно-истражувачките полиња и области на релација: етнологија – фолклористика или обратно (фолклористика – етнологија), често пати било тема на дискусија и на самите работни тела на Институтот за фолклор, со оглед на фактот што според официјалната класификација на научноистражувачките подрачја, полиња и области според Меѓународната Фраскатиева класификација (Сл. весник на РМ бр. 103/2010), фолклористиката, како наука, ја класифицира во научноистражувачкото подрачје: Хуманистички науки (шифра: 6), научноистражувачко поле: Етнологија и етногенеза (шифра: 610) и научноистражувачка област: Фолклористика (шифра: 61008), иако според некои други класификации, фолклористиката се класифицира во Наука за книжевноста.

5.2. Студенти

Од основањето на студиската програма по Фолклористика во Институтот за фолклор во 2008-09, во траење од 2 години, до 2012-13, беа запишани 13 студенти на последипломски студии, распределени по години: 2008-09 запишани 4; 2009-10 запишани 4; 2010-11 – 3; 2011-12 запишани 2 студенти и во 2012-13 година нема запишано ни еден студент. Досега со степен магистер по фолклористика се стекнале 9 магистранди. Што се однесува до редовноста на полагањето на испитите може да се констатира дека не беше многу задоволителна и односот беше 50:50.

На студиската програма од втор циклус – едногодишни студии по Фолклористика досега се запишани 10 кандидати односно магистранди: во учебната 2014/15 – 3 кандидати, во учебната 2015/16 – 1 кандидат, во учебната 2016/17 – 2 кандидати и во учебна 2017/18 – 1 кандидат. Во последните три години се запишани тројца кандидати и тоа: во учебната 2018/2019 – 1 кандидат, во учебната 2019/2020 – 1 кандидат и во

2020/2021 – 1 кандидат. Што се однесува до редовноста на полагањето на испитите може да се каже дека е задоволителна, а во рамките на оваа студиска програма се одбранети и три магистерски тези.

Во Институтот за фолклор во периодот од 2008-09 до 2015 година досега успешно се одбранети 11 докторски дисертации според акредитацијата од 2008/2009 година и кандидатите се стекнале со научен степен доктор по фолклористика.

Во академската 2018/19 год., Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ ги доби и првите студенти на студиите од трет циклус, така што на редовниот упис во октомври во 2018 год. се запишаа тројца студенти, а на дополнителниот, во јануари во 2019 год., се запиша уште еден кандидат. Со оглед на тоа што еден од кандидатите имаше завршено 4-семестрални магистерски студии по фолклористика (120 ЕКТС), според тогаш актуелниот Правилник на УКИМ за студирање на трет циклус (докторски студии), нему му беше овозможено директно да се запише во третиот семестар и да биде ослободен од полагањето на предвидените испити во првите два семестри, а наскоро потоа можеше да пријави и тема за докторската дисертација. На трет циклус (докторски студии) според акредитацијата од 2017 година заклучно со септември 2020/2021 година се запишани четири студенти и тоа сите се во учебната 2018/2019 година. Студентот запишан со 4 семестрални магистерски студии, според тогаш актуелниот правилник на УКИМ е во фаза на пишување на својот докторски труд. Двајца од студентите запишани во 2018/2019 година се во петти семестар, а една студентка, запишана во истата учебна година, но во вториот уписан рок, е во трети семестар.

5.3. Студентска анкета

Комисијата за евалуација при Институтот за фолклор „Марко Цепенков“, во функција на подготовка за самоевалуација, спроведе анкета со студентите на втор и трет циклус студии за периодот 2017–2020. Анкетата беше спроведена и координирана од страна на Комисијата за евалуација, со користење на идентичен прашалник кој содржеше вкупно 7 прашања и овозможи увид во ставовите на студентите за предметите, за времето на учење и користената литература, за професорите и соработниците, како и за испитите.

Во овој извештај од анкетата е анализиран вкупниот број на одговори на дадените прашања и просечното оценување на ставовите во временска динамика за периодот од февруари 2017 до декември 2020 година. Поаѓајќи од одговорноста за квалитетот и начинот на изведување на постојните студиски програми, Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ изврши увид врз квалитетот на наставата преку анонимната студентска анкета. Комисијата за самоевалуација е задолжена за анализа на резултатите, а раководителите на студиите од втор и трет циклус се задолжени да преземат соодветни мерки за подобрување на квалитетот на наставата. Во анкетата учествуваат студенти-испитаници од сите студиски години. Содржината на анкетата ги содржеше следниве прашања кои се однесуваат на секој предметен професор во наставната програма.

СТУДЕНТСКА АНКЕТА
(прашалник)

1. КВАЛИТЕТ НА ИЗВЕДУВАЊЕТО НА НАСТАВАТА (НАЧИН НА ИЗЛОЖУВАЊЕ НА МАТЕРИЈАЛОТ)

Професор	Оцена

2. ДОСТАПНОСТ ЗА КОНСУЛТАЦИИ И КОМУНИКАЦИЈА

Професор	Оцена

3. ОДНОС КОН СТУДЕНТОТ

Професор	Оцена

4. ОБЕЗБЕДЕНОСТ НА СООДВЕТЕН МАТЕРИЈАЛ ЗА УЧЕЊЕ И ПОЛАГАЊЕ НА ПРЕДМЕТОТ

Професор	Оцена

5. ОБЈЕКТИВНОСТ ПРИ ОЦЕНУВАЊЕТО И НАЧИН НА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ИСПИТОТ

Професор	Оцена

6. БАРАЊА ШТО СЕ ПОСТАВУВААТ ПРЕД СТУДЕНТИТЕ - ТЕЖИНА НА ИСПИТОТ

Професор	Оцена

7. ЗАБЕЛЕШКИ И КОМЕНТАРИ

Професор	ЗАБЕЛЕШКИ И КОМЕНТАРИ

Според анкетата спроведена меѓу студентите од втор и трет циклус на студии, може да се заклучи дека студентите високо ја оценуваат обезбеденоста на соодветниот материјал за учење, тежината на испитот и објективноста при оценувањето. Исто така виско се вреднувани и другите прашања поврзани со квалитетот на наставата, односот кон студентите и достапноста на професорите за студентите. Во сите сегменти на наставата, студентите го оценија наставниот кадар во Институтот за фолклор со оценка од 9,94.

Студентите имаат свои претставници во органите на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ каков што е Одборот за соработка и доверба со јавноста на факултетот, а еден од членовите е од редот на студентите.

Студентите се вклучени и во процесот на самоевалуација на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“. Имено, како што е пропишано со законските одредби за Евалуација на образовните планови и програми на процесите за настава и учење, се формира комисија за самоевалуација составена од седум члена, од кои пет се избираат од редот на професорите, а два од редот на студентите.

6. Ангажираност на наставниот кадар во втор циклус студии коишто се во редовен работен однос во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје

Професорите од Институтот за фолклор целосно ги покриваат предметните програми за што сведочи нивната ангажираност при полагањето на предметите од страна на студентите од втор циклус. Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ располага со администратор којшто го следи напредокот во студиите на студентите преку системот „Ај ноу“ (Know) и којшто комуницира со студентите за сите нивни потреби врзани за испитите (запишување на семестри, внесување на оценки за положени предмети/испити, известувања за сесии по електронски пат, ургирање при непредвидени технички проблеми во врска со системот „Ај ноу“).

При составувањето на програмите се води сметка за рамномерна распределба на предметите, но со оглед на тоа дека изборните предмети ги бираат самите студенти – особено на вториот циклус студии, – доаѓа до повремени дизбаланси во обврските на професорите.

Во рамките на докторските студии исто така се води сметка за рамномерна распределба на предметите според потесните области на професорите кои ги покриваат. Студентите предметите ги избираат во договор со менторот и според темата на истражување, па така оптеретеноста на професорите е во зависност од областите кои се поврзани со полето кое е предмет на интерес на докторандите.

7. Меѓународна соработка

Меѓународната соработка на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ е видлива со учествата на наставниот кадар на научни собири во странство каде што професорите се поканети како гости-предавачи на институти и факултети во странство, но земаат и свој удел во коменторство, се членови во меѓународни редакциски одбори, членови на организацијата на меѓународниот симпозиум за балкански фолклор, членови во рамки на склучените договори за соработка на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ со сродни институции од странство. Тука можат да се наведат: Институтот за уметност, фолклористика и етнологија Рилски, при Украинската Академија на Науките, Украина; Институтот за славистика при Универзитетот „Адам Мицкјевич“ во Познањ, Полска; Институтот за фолклор и етнологија во Софија, Бугарија; Институтот за славистика од Москва, при Руската Академија на науките; Етнографскиот Институт во Белград при САНУ, Србија; Институтот за етнологија и фолклористика од Загреб, Хрватска. Во тек се и преговори за склучување на соработки со други институции. Соработката е остварена и преку заеднички меѓународни конференции на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“: со Институтот за славистика при Универзитетот „Адам Мицкјевич“ од Познањ во 2012 година и печатење на Зборник на трудови од истата конференција во 2015 година; во 2016 година беше организирана научна конференција помеѓу Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ и Етнографскиот институт од Белград на тема „Традиција и современост во Македонија и Србија“, а како резултат на конференцијата, во 2017 година, беше отпечатен зборник на трудови. Меѓународната соработка е видлива и во учествата на наставниот кадар од Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во меѓународни проекти, како и публикување на научноистражувачки трудови од научниот кадар во домашни и странски списанија со меѓународна редакција.

Препознатливоста на Институтот за фолклор во меѓународни рамки се гледа и во поканата од Центарот за усна традиција на Универзитетот Мисури, САД (Center of the Oral Tradition, University of Missouri, USA) кој е дел од Меѓународното друштво за студии по усна традиција (International Society for Studies in Oral Tradition), за промовирање на импресивната колекција од архивскиот фонд на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“, со главен акцент на препознатливоста на истражувањата на теоријата на изведбата, како и изведбата на фолклорот. Со ова, Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ би влегол во Меѓународното здружение за проучување на усната традиција. Исто така, архивот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ е влезен во Европските фолклорни архиви на асоцијацијата Мрежа за верувањата како наратив (Belief Narrative Network – BNN) во рамките на Меѓународното друштво за истражување на фолклорни наративи (International Society for Folk Narrative Research – ISFNR).

8. Просторни и технички услови за студирање

Според документацијата, наставноистражувачкиот простор е со вкупна површина од 460 м², кои се состојат од приземен дел од 320 м² (17 работни простории, библиотека, архив, ходници, санитарен дел, кујна), со потребната опрема и училиштен инвентар во предавалните, како и со книжевен фонд; потоа има подрумски простории од 140 м² (4 простории: депо за библиотека, 2 простории за архив и збирки, 1 просторија за изданијата на Институтот и 1 студио за снимање).

Во поглед на техничките можности, студиите се изведуваат со постојната опрема која служи и за истражувачки цели: аналогно и дигитално снимање, преснимување, монтирање и репродуцирање.

9. Библиотека и библиотечен фонд и Архив

Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ располага со сопствена библиотека која е релативно добро снабдена со фолклористичка литература од различни области, како во поглед на научни книги, научни списанија, така и со сопствени изданија, со вкупен фонд од над 10.000 библиотечни единици. Во последните години може да се констатира и недоволна снабденост со најновите научни достигнувања што се должи на финансирањето од страна на надлежните министерства. Но, сепак научниот кадар се труди да биде во тек со најновите достигнувања и преку најразличен вид гостувања во странство (научни собири, предавања, студиски претстои) успева да набави дел од литературата, која исто така им е достапна и на студентите.

Библиотеката им е на располагање на студентите, а има и доволен број седишта да можат да работат во библиотека.

Институтот за фолклор располага и со сопствен архив во кој се архивирани над 4.000 снимени аудио ленти, богат фонд на фотодокументација со над 6.000 фотографии, збирки од текстилни предмети, обредни лебови, музички инструменти итн. Она што мора да се направи во најскоро време, а што повторно е зависно од финансирањето на надлежните министерства е дигитализацијата на архивските материјали, со цел да се зачува огромното богатство на духовното творештво собрано од почетоците на основањето на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“. Од периодот на самоевалуацијата спроведена во 2017 година па до денес, дигитализацијата на архивските материјали е започната и успешно се одвива,

но таа е сепак зависна од финансиски средства, особено ако предвид се земе огромното богатство содржано во архивот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ коешто е уникатно и незаменливо.

10. СВОТ (SWOT) анализа

Врз основа на сите прибрани податоци и сознанија кои се предмет на разгледување во рамките на самоевалуацискиот процес, Комисијата за самоевалуација за првпат во овој самоевалуациски извештај направи СВОТ (SWOT) анализа, каде што се утврдени повеќе предности (strengths), слабости (weaknesses), можности (opportunities) и закани (threats) во квалитетот на реализацијата на високообразовната и научноистражувачката дејност, на управувањето, финансирањето, академските и другите активности и приоритети на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“. Тоа се следниве состојби:

S – Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ е јавна научна установа во која редовно се следат и се спроведуваат промените како во науката така и во високото образование, наставните програми и наставните содржини, а студиите од втор и трет циклус ги содржат најсовремените научни пристапи кон фолклористиката, со што Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ располага со солиден и докажан наставен кадар;

W – Потребно е да се вложат напори за доекипирање на дефицитарниот наставнонаучен кадар, продолжување и продлабочување на меѓународната соработка и унапредување на неповолните просторни и материјални ресурси;

O – Институтот има потенцијал за интензивирање на апликативната дејност, меѓународната соработка и соработката со сродните институции. Тука спаѓа развивање на онлајн настава, особено ако се има предвид интересот на студенти од странство за студирање на постојните студиски програми, а исто така и развивање на електронска библиотека и дигитална дата база на податоци.

T – Продолжување на наставнонаучната дејност на членовите на наставнонаучниот кадар кои заминуваат во пензија. Неповолната состојба со просторните и материјалните услови рефлектира врз квалитетот и ангажманот на сите чинители.

11. Заклучни согледувања

Добиените резултати сведочат за високиот степен на компетенција и професионалност во начинот на презентирање на наставните содржини, во поттикнувањето на интерактивноста во текот на наставата кај професорите вклучени во наставниот процес на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ и студентите, што може да се забележи преку предметните содржини, достапноста до наставниот кадар вон наставата, како и начинот на оценување.

Компетентноста на професорите се гледа и преку нивната меѓународна соработка остварена преку учествата на научни собири, публикување на нивни трудови во странски списанија, во цитираните дела од наставниот кадар од Институтот за фолклор „Марко Цепенков“, во потпишаните договори за соработка со сродните институции во странство, во ангажираноста на дел од професорите на други универзитети во земјата и странство и сл.

Комисијата смета дека научноистражувачката работа има висок степен на вклученост во наставата што се гледа преку предметните содржини, задолжителната и дополнителната литература, како и подготовката на студентите за научна работа што се гледа и преку начинот на оценување, во кое семинарските работи се дел од оцената (односно комбинација на теоријата и практиката). Сметаме дека резултатите би биле многу поголеми, доколку не постоеше несоодветната валоризација на научноистражувачката работа и недостатокот на средства за фундаментални научноистражувачки проекти. Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ се соочува со финансиски ограничувања во поглед на научноистражувачките проекти, со подршка на истражувачите на студиски престои во странство, со издавачката дејност, како и со набавка на странска литература која, до одреден степен, научните истражувачи успеваат да ја набават преку воспоставени контакти.

Просторно-техничките услови се на задоволително ниво, постои интернет конекција, а на располагање на студентите им се библиотеката и архивот на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“.

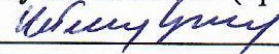
Наставниот кадар од Институтот за фолклор работи на постојано прилагодување на наставата за студентите, на следење на најновите фолклористички достигнувања кои би им биле од полза на студентите во покажувањето извонредни резултати.

Комисијата смета дека резултатите од овој извештај би требало да бидат доставени до релевантните институции, како и да бидат истакнати на интернет страницата на Институтот со цел пошироката јавност да има увид во квалитетот на работата на Институтот, но и на богатството на архивски материјали коишто може да ги понуди.

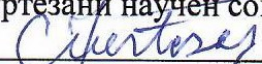
Скопје, декември 2020

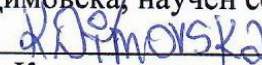
КОМИСИЈА

Д-р Катерина Петровска-Кузманова, научен советник (претседател)

Д-р Весна Петреска, научен советник (член)

Д-р Изаим Муртезани научен советник (член)

Д-р Кристина Димовска, научен соработник (член)

Д-р Александра Кузман, научен соработник (член)

М-р Стојанче Костов, студент (член)

Даниел Петровски, студент (член)